

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Archiv obce Líšina

1836–1945 (1952)

Inventář

EL NAD č.: 196

AP č.: 490

Mgr. Matěj Trepěš

Blovice 2016

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	12
III. Archivní charakteristika archivního fondu	13
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	15
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	16
Seznam použitých pramenů a literatury	17

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	19
Příloha č. 2: Konkordantní tabulka	20
Příloha č. 3: Soupis vedoucích představitelů původce (starostů obce Líšina)	21

Inventární seznam

I. Knihy	23
II. Spisový materiál	24

I. Vývoj původce archiválií

Ves Líšina (německy Lischin, ve starším období název různě kolísal – např. v berní rula či v tereziánském katastru „Líšin/Lissino“) se rozkládá asi 4 km jižně od Stoda v údolí Merklínského potoka. Její název pochází nejpravděpodobněji ze staročeského „lécha“ („lícha“), přípona –ina má asi hromadný význam, tzn. Lésina → Líšina = mnoho lích (záhonů). První písemná zmínka o lokalitě je pak z roku 1180 („*Berthold de Leysin*“).¹

Ze správního hlediska byla pro tuto poddanskou vesnici až do konstituování moderní (samo)správy v polovině 19. století rozhodující její patrimoniální příslušnost. Zprvu se (nakolik jsme o věci zpraveni) v držbě vsi střídali různí příslušníci rytířského stavu, roku 1227 odprodal pražský biskup Jan II. část vsi Vojslavě, zakladatelce ženského premonstrátského kláštera v Chotěšově. Posléze přešla do majetku kláštera celá vesnice (roku 1324 mu ji odprodali bratři z Radyně Bušek, Oldřich a Slávek) a byla jeho součástí až do husitských válek. Roku 1421 zastavil král Zikmund Lucemburský Líšinu Janovi z Gutštejna, po němž ves náležela dalším šlechticům, nejdéle přitom byla součástí zboží při nedalekém hradu Roupov. Nakonec byla vyplacena a navrácena zpět chotěšovskému klášteru. Berní rula zachytila ve vsi (vedle pustého ovčína) celkem 15 sedláků a dva chalupníky (vesměs zřejmě české etnicity), tereziánský katastr potom již 22 hospodářů, a to nadále převážně větších (čtyři hospodařili na rozloze 15–30 strychů, 15 obdělávalo 30–60 strychů půdy; jeden chalupník měl pouze do jednoho strychu půdy, oproti tomu dva naopak přes 60 strychů). Dále byl v obci zjištěn jeden poddanský mlýn o dvou kolech na stálé vodě, z drobných řemesel krejčí, obecní kovář a myslivec. Obyvatelstvo se živilo zemědělstvím, část lesů a pastvin byla ve vlastnictví obce.²

Během 2. poloviny 17. a v 18. století byla oblast postupně doosidlována německy hovořícími kolonisty, postupně vzrůstal počet stavení i obyvatel. Schallerova topografie zaznamenává ve vsi 40 domů (1788), J. G. Sommer (1838) již 47 obydlí o 323 obyvatelích a přidává poznámku o „*poddanském mlýnu o dvou náhonech*“.³ Obecní kronika uvádí, že roku 1833 (před velkým požárem 1835, při němž půlka vsi lehla popelem) ve vsi žilo ve 47 domech 303 obyvatel, z čehož mělo být 25 sedláků, 18 domkářů, dále kovář, mlynář, pastýř. Ze správních dějin připojme ještě poznámku, že funkce „*Ortsrichter und Richter des Hradzner⁴ Obergerichtes*“ tehdy vykonával místní sedlák Johann Woller (č. p. 35).⁵ Roku 1782 byl v rámci josefínských reforem zrušen klášter premonstrátek v Chotěšově, jeho majetek

¹ Antonín PROFOUS. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny*. 2. díl (CH–L). Praha : Česká akademie věd a umění, 1949, s. 632.

² Marie DOSKOČILOVÁ (ed.). *Berní rula : kraj plzeňský I*. 23. svazek. Praha : SPN, 1952, s. 65 a 192–193; Aleš CHALUPA – Marie LIŠKOVÁ – Josef NUHLÍČEK – František RAJTORAL (eds.). *Tereziánský katastr český*. 2. svazek – rustikál (kraje K–Ž). Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966, záznam 1001/22, s. 182–183.

³ Jaroslav SCHALLER. *Topographie des Königreichs Böhmen*. 9. Theil – Pilsner Kreis. Prag und Wien : Schönfeld-Handlung 1788, s. 109; Johann Gottfried SOMMER, *Das Königreich Böhmen*, 6. Band – Pilsner Kreis, J. G. Calve, Prag 1838, s. 114.

⁴ Rozumí se Hradec u Stoda.

⁵ Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 38. Retrospektivní vypsání starší historie obce z pera učitele na líšínské (německé) obecné škole Wenzela Baumgartla pochází z 20. let 20. století.

případl Náboženskému fondu a panství bylo spravováno administrací státních statků. Až po takřka 40 letech, v prosinci 1821, jej ve veřejné dražbě získal kníže Karel Alexander Thurn-Taxis. V držení tohoto rodu (byť po pozemkové reformě v zúženém rozsahu) pak bylo někdejší klášterní zboží až do roku 1945.

Zrození samosprávy v moderním slova smyslu je spjato s událostmi revolučního roku 1848, zánikem patrimoniální správy a postátněním i I. správní instance, přičemž část úkolů státní správy byla nyní přenesena na obce. Na základě březnové ústavy (tzv. Stadionovy, ze dne 4. 3. 1849, č. 150/1849 ř. z.) byla vzápětí vydána první samostatná zákonná úprava, prozatímní obecní zákon o zřízení místních, okresních a krajských obcí (ze dne 17. 3. 1849, císařský patent č. 170/1849 ř. z.). Silvestrovskými patenty (31. 12. 1851) byl obnoven absolutismus, Stadionova ústava derogována a později, na půdorysu tzv. organických zřízení, bylo císařským patentem (č. 58/1859 ř. z., 24. 4. 1859) vyhlášeno nové obecní zřízení v duchu silvestrovských patentů, které ovšem (vyjma úpravy domovského práva) nikdy nevstoupilo v platnost. Po návratu k ústavnosti a vydání Schmerlingovy ústavy v únoru 1861 došlo k nové úpravě obecního zřízení, a sice říšským rámcovým zákonem č. 18/1862 ř. z., ze dne 5. 3. 1862, o základních pravidlech uspořádání obecních záležitostí, na něž pak v jednotlivých zemích navazovaly jejich vlastní právní předpisy; český zemský sněm přijal zákon o obecním zřízení a řád volení v obcích 16. 4. 1864 (č. 7/1864 z. z. č., 18. 4. 1864; otázky domovské příslušnosti byly upraveny zvláštním říšským zákonem č. 105/1863 ř. z., 3. 12. 1863).

Zmíněné zemské obecní zřízení, postupně dílčím způsobem novelizované, bylo základním právním předpisem, jímž se až do vzniku Československa řídily obce. Na tříleté volební období byl volen širší orgán, obecní výbor (čítající v Čechách podle počtu voličů 8–36 osob) s nařizovací, rozhodovací, organizačně správní a poradní působností, a z jeho středu užší obecní představenstvo (nejméně tříčlenné, tvořené starostou a alespoň dvěma obecními staršími), které představovalo správní a výkonný orgán. Netvořilo přitom kolegium, za zákonnost jednání odpovídal starosta. Působnost obecních orgánů byla samostatná a ve státem určených agendách tzv. přenesená.⁶ Podíváme-li se konkrétně na místní lišínské poměry, obecní kronika uvádí, že prvním starostou (obecním představeným) se stal Anton Lischka, sedlák z č. p. 9, který složil dne 1. 9. 1850 přísahu a ujal se tak výkonu této funkce.⁷

⁶ Základní souhrn o problematice obecní samosprávy přináší Jan JANÁK – Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : NLN, 2005, kap 14, s. 297–327; dále Zdeněk MARTÍNEK. Archiv obce. Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, ročník 49, zvláštní příloha, část 3.2 – období 1850–1945, kde je uvedena i podrobná bibliografie k tématu; nově Jan ČOPIK. *Proměny a kontinuita české komunální politiky : územní samospráva v nové době (1850–2010)*. 1. díl – do roku 1945. Praha : Scriptorium, 2014, kap. 3.1 – Předlitavsko (od roku 1862 do zániku Rakousko-uherské říše), s. 30–64.

⁷ Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 39.

Roku 1919 byly vydány základní právní předpisy vymezující postavení obcí v systému veřejné správy v novém státě – zákon o volbách do zastupitelstev obcí a rozsáhlá novela obecního zřízení.⁸ Novým širším obecním orgánem se nyní stalo obecní zastupitelstvo (OZ, dříve obecní výbor) a na místo obecního představenstva nastoupila nově obecní rada, volená opět ze středu OZ a sestávající ze starosty, jeho náměstka/ů a radních. Počet volených zastupitelů byl dán zákonem a odvíjel se od celkového počtu obyvatel ve správním obvodu dané obce, zjištěného při posledním úředním sčítání lidu.⁹ V Líšíně se počet obyvatel pohyboval těsně pod čtyřmi sty,¹⁰ přičemž pro obce s 201–500 obyvateli zákon (§ 9) předepisoval 12členné OZ. Počet členů rady byl stanoven na 1/3 počtu členů OZ, v daném případě tedy byla rada po celé meziválečné období čtyřčlenná. Volební období bylo čtyřleté, později prodlouženo na 6 let (zákon č. 122/1933 Sb., z 12. 7. 1933).¹¹

Zmínit se je třeba o správní příslušnosti obce. Do poloviny 19. století byla klíčová její příslušnost k patrimoniálnímu (viz výše). Z hlediska novodobé politické správy náležela Líšina v letech 1850–1868 do obvodu okresního hejtmanství v Plzni, v letech 1868–1938 pod okresní hejtmanství/okresní správní komisi/okresní úřad Stříbro. Z hlediska soudní i finanční správy příslušela vesnice kontinuálně pod příslušné správní orgány ve Stodu. Samostatný kostel v obci nebyl, Líšina spadala ve starším období, do roku 1785, pod římskokatolickou faru v Hradci (Hradzen), od uvedeného roku potom byla (společně se vsí Lelov) připojena k farnosti ve Stodě.¹² Tamtéž bylo rovněž sídlo zdravotního obvodu, poštovní úřad (s telegrafem a telefonem) i četnická stanice.¹³ Líšina byla po celé sledované období samostatná, sídlem katastrální i místní obce. Ve vsi existovala (zřejmě od konce 18. století) pobočka stodské farní školy, později osamostatněná. V 50. letech 19. století byla ve vsi postavena první samostatná školní budova, postupně přestavovaná a rozšiřovaná, v níž sídlila německá obecní škola, a od roku 1923 vedle ní také nově zřízená menšinová česká obecní škola.¹⁴ Iniciativu v daném ohledu vyvíjel zejména toho roku vzniklý místní odbor Národní jednoty pošumavské (MO NJP), který úspěšně

⁸ Zákon č. 75/1919 Sbírky zákonů a nařízení státu československého, ze dne 31. 1. 1919, volební řád v obcích, resp. č. 76/1919 Sb., ze dne 7. 2. 1919, novela obecního zřízení.

⁹ Srov. k tomu ust. § 9 zák. č. 75/1919 Sb., řádu volení v obcích.

¹⁰ Podle úředního sčítání lidu roku 1910 žilo ve vsi 367 obyvatel, podle sčítání roku 1921 celkem 359 osob, konečně při sčítání roku 1930 celkem 399 obyvatel. Viz také níže.

¹¹ Ze správního hlediska k vývoji obecní samosprávy v meziválečném období: J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ – J. DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích*, kap. 19, s. 376–383; Z. MARTÍNEK. *Archiv obce...*, kap. 3.2, nově pak J. ČOPÍK. *Proměny a kontinuita české komunální politiky*, kap. 3.2 – Meziválečné Československo (1918–1939), zvl. s. 73–83.

¹² Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 37; Václav KOTYŠKA. *Úplný místopisný slovník Království českého*. Praha : Bursík & Kohout, 1895, s. 743.

¹³ *Chytílův místopis Československé republiky*. 3. vyd. Praha : Alois Chytil, 1930, s. 653.

¹⁴ Ke školským dějinám Líšiny zvláště obsáhlý záznam v obecní pamětní knize (inv. č. 6/ukn 6), fol. 40–51, jehož pisatelem byl řídící učitel tamější německé obecní školy a současně obecní kronikář Wenzel Baumgartel (v obci působil 1922–1935). Samotný fond Obecní školy (německé) Líšina, EL NAD č. 988, je torzovitý (pouze 1 karton spisů z let 1921–1938), školní kronika se nedochovala. Fond (české) Národní školy Líšina, EL NAD č. 726, obsahuje z předválečného období, bohužel, pouze výkazy docházky a prospěchu žactva (oba fondy SOKA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích).

vydobył zřizování české jednotřídky (české obecné školy byly do této doby ve Stodě nebo v Čelákovech), a to k neskryvané antipatii řídicího učitele Baumgartla.¹⁵

Problematika školství a zřizování české menšinové školy nás přivádí k otázce národnostního složení lokality a jeho proměn. Na první pohled by se mohlo zdát, že v 19. století byla vesnice takřka intaktně německá, např. Václav Kotyška (1895) eviduje ve vsi *vylučně* německé obyvatelstvo, úřední sčítání lidu roku 1910 pak pouhé 3 Čechy (přesněji obyvatele s českou „*obcovací řečí*“).¹⁶ Jedná se ovšem (alespoň částečně) o určitý optický klam, daný metodikou sčítání a problematickou kategorií „*obcovací řeč*“. Jak totiž plyne ze sčítacích operátů, řada osob dlouhodobě žijících ve vsi, hlásících se při sčítáních 1921, 1930 k české národnosti, byla roku 1910 vykázána jako německojazyčná, nadto identita některých jedinců byla poněkud kolísavá. Zřejmě ale i tak českého obyvatelstva v meziválečném období mírně přibývalo, sčítání lidu roku 1921 tak zjistilo v obci 359 obyvatel, z toho 69 Čechů, 290 Němců.¹⁷ Absolutní i relativní podíl českého obyvatelstva pak dále narůstal, takže při sčítání lidu 1930 bylo spočteno 124 Čechů a 275 Němců, celkem 399 obyvatel.¹⁸

Ohledně posledně zmíněného sčítání lidu se rozhořel prudký boj, když sčítacím komisařem pro obvod obce Líšina se stal Tomáš Odvody, učitel české obecné školy, což zejména jeho německý protějšek W. Baumgartla velmi mrzelo a své antipatie naznačil i v obecní kronice slovy „[...] *přesto bylo v obci sečteno podle posledního sčítání lidu 83% [!] Němců*“.¹⁹ Podle oficiálních výsledků sčítání se k německé národnosti (materštině) přihlásilo toliko (necelých) 69% Líšínanů, jak je zřejmé z čísel uvedených výše. Faktem ovšem je, že zejména Národní jednota pošumavská se na sčítání velmi důkladně předem připravovala, ostatně sám český komisař Odvody byl mnohaletým iniciativním jednatelem výše zmíněného hraničářského sdružení.²⁰ Přezkumem samotných sčítacích operátů pak bylo zjištěno, že sčítací komisař se skutečně maximálně vynasnažil, aby osoby smíšeného původu, nevyhraněné apod.

¹⁵ Zcela evidentní z jeho vylíčení událostí v obecní pamětní knize je, že českou školu neviděl ve „své“ budově nijak rád a věc bral s obavami jako příznak rozpínavosti českého živlu – zřizování školy reflektuje jako nedůvodné rozhodnutí vyšších správních orgánů, vyvolané místními přistěhoválými Čechy a „odpadlými“ Němci, kteří se tak údajně mstili za jakési prohrané místní spory („*Wegprozess*“). Pro českou školu byla vyčleněna („*beschlagnahmt*“) učebna a dosavadní kabinet, nový byl (spolu se samostatným českým) zřízen v podkroví školy roku 1924. Opakované pozdější pokusy české menšiny o postavení vlastní školní budovy (ev. spojené s mateřinkou) byly neúspěšné (viz obecní kronika, inv. č. 6/ukn 6, fol. 67 a 68 – táž informace zapsána dvojmo!), též SOKA Plzeň-jih, f. Národní jednota pošumavská – místní odbor Líšina (dále i NJP–MO Líšina), nezprac. (ukn 1), zejména zápisy ze schůzí 19. 3., 9. 4. a 16. 7. 1933, věc však vyzněla do ztracena.

¹⁶ *Seznam míst v kerálovství českém*. Praha : Místodržitelská tiskárna, 1913, s. 593.

¹⁷ *Statistický lexikon obcí v Čechách*. Praha : Státní úřad statistický, 1923, s. 302.

¹⁸ *Statistický lexikon obcí v zemi České*. Praha : Ministerstvo vnitra – Státní úřad statistický – Orbis, 1934, s. 335.

¹⁹ V originále „[...] *trotzdem die Gemeinde nach der letzten Volkszählung 83% [!] Deutsche zählte*“. Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, cit. fol. 67. Utěchou W. Baumgartlovi nicméně mohlo být alespoň to, že téhož roku byl právě on ustanoven komisařem živnostenských a zemědělských provozů a ovocného stromoví v obci (fol. 66).

²⁰ Tak např. již na výroční valné hromadě NJP 23. 2. 1930 hostující řečník, tajemník jednatelského odboru NJP Plzeň, výslovně „*připomíná důležitost sčítání lidu, jež bude letošního roku provedeno a nabádá, abychom se postarali o to, aby nebyl žádný z českých hlasů ztracen*“, podobně na výborové schůzi (5. 10. 1930) sám jednatel a učitel Odvody „*ujasnjuje důležitost a sděluje způsob praxe, jímž se bude sčítání provádět. Za tím účelem vykonal s předsedou a dvěma členy výboru z Líšiny předběžné sčítání, jehož výsledek znamená pro nás dosti značné plus.*“ (SOKA Plzeň-jih, f. Národní jednota pošumavská – místní odbor Líšina, nezprac., ukn 1.)

(alespoň evidenčně) získal na českou národní stranu: někdy úspěšně, jindy ne, některé sporné národnostní případy posléze vlekle řešily politické úřady (okresní, ale i zemský).²¹

Obyvatelstvo nalézalo zdroj své obživy zejména v zemědělství, katastrální území obce bylo poměrně velké (795 ha). Jak bylo uvedeno výše, již tereziánský katastr podchytil ve vsi mnoho větších hospodářství a dodnes po obvodu neobvykle rozlehlé návsi leží množství bývalých selských dvorů. K proměnám převážně agrárního rázu vsi došlo až v pokročilém 19. a během 20. století v souvislosti s procesem industrializace, kdy stále větší počet obyvatel získával zdroj obživy v nejrůznějších průmyslových odvětvích a provozech v bližším i vzdálenějším okolí, zemědělská výroba (zvláště rostlinná) si ovšem nadále udržovala výsadní postavení.²² Konečně i obec samotná vlastnila vcelku rozsáhlý pozemkový majetek, zejména louky a lesy.²³ Z národnostního hlediska vzato, Češi pracovali běžně jako pomocné síly v zemědělských provozech německých hospodářů (děvečky, pacholci, kočí atd., hospodářsky na nich tedy byli svým způsobem závislí), někteří dále vlastnili či měli v nájmu přidělové polnosti, jiní vykonávali různé dělnické profese – dílem pro německé zadavatele.

Lze konstatovat, že v meziválečném období byla Líšina národnostně smíšená ves na hranici českého vnitrozemí, s převahou německého obyvatelstva. Zastavit se je zde vhodné u proměn politických nálad, odrážejících se ve složení obecní samosprávy.²⁴ V obci měly pochopitelně silnější postavení německé strany, zejména sociální demokraté a Bund der Landwirte, z českých pak rovněž sociální demokraté; platí to pro komunální volby, volby do vyšších územněsamosprávných celků

²¹ Sčítací operáty jsou uloženy v Národním archivu ČR Praha, f. Státní úřad statistický I, Sčítání obyvatelstva ČSR v roce 1930, Líšina. Z vícera případů lze namátkou upozornit na Odvodyho zásahu v č. p. 16 (Grubrovi): u Marie, nar. 1864, roz. „Chalubich“ (okres Přeštice) bylo původně v kolonce „národnost/mateřský jazyk“ vyplněno „deutsch“ (zřejmě představeným domácnosti, dotyčná výminkářka totiž neuměla číst ani psát): komisař záznam opravil na „Češka“ a připojil poznámku: „*Neumí psát ani číst. Tři křížky jsou jí psány, zápis změněn na její přání. Tomáš Odvody, sčítací komisař*“. Další příklady úspěšného přemlouvání viz č. p. 57 (Marie Pecher) či č. p. 59 (Marie Kadera, nar. 1928). Jindy nebyl s přemlouváním úspěšný, např. v případě jisté Anny Wech (z Čelákov, nar. 1864, operát k č. p. 19), do poznámky alespoň uvedl: „*Chodila do české školy v Čelákověch. Rodiče jsou Češi. Umí mluvit německy, neovládá však písmo.*“, podobně v případě Jaroslava Fischera (č. p. 57) poznamenal: „*Je českých rodičů, vychodil 3 roky německé obecné školy a trvá na německé národnosti.*“, či v č. p. 54 (Adalbert Kadera): „*Rodiče jsou oba Češi. Syn se odnáródnil.*“ Problematickou se jeví být dodatečná konverze národnosti úředním rozhodnutím okresního hejtmana (případ smíšeného manželství Franze Lischky s Annou, nar. 1902 v Čelákověch (č. p. 21); otec rodiny a jejich děti byli uznáni za Němce, u Anny byl záznam změněn s odůvodněním komisaře: „*Má české rodiče v Čelákově. Vychodila obecnou českou školu v Čelákověch. Nechodila do německé školy. Němčinu neovládá v písmě.*“ K uvedenému je připojena poznámka „*Úředně opraveno, č. 3257920*“, kulaté razítko okresního hejtmanství, razítko „okresní hejtman“ a podpis hejtmana. U zemského úřadu skončil spor o národnostní příslušnost Emilie Puchtové (č. p. 51, nar. 1902, pocházející z Čelákov): vyznačenou německou národnost (mateřštinu) se komisař snažil změnit na českou („*Narozena jako Češka. Otec i matka jsou Češi. Němčinu ovládá pouze dialekticky. Chodila jen do české školy v Čelákověch.*“), přičemž okresní hejtman tomuto podnětu vyhověl a národnost úředně změnil na českou; proti tomu podala ovšem odvolání dotyčná, zemský úřad pak nakonec v lednu 1932 „*vyhověl odvolání strany ve věci změny národnosti a určil Emilii Puchtové národnost německou*“).

²² Jasně to prokazují sčítací operáty z roku 1930 – hlavním zdrojem příjmu většiny domácností bylo nadále zemědělství. Důležitost priméru se odráží i v množství zápisů v obecní pamětní knize o vývoji počasí, s tím souvisejícími (ne)úrodami, o přírodních pohromách (bouře a vytrvalé deště, krupobití, či naopak velká sucha, nedostatek píče a následná nutnost odprodeje dobytka atd.).

²³ Srov. odkazy na pronájmy honitby, ustavení honebních výborů v pamětní knize; tamtéž (záznam k roku 1927, fol. 29) pak kronikář (v souvislosti s úhradou nákladů na elektrifikaci vsi) vyzdvihuje význam obecního lesního hospodářství – obecní les v příštím desetiletí „*bübsche Erträge liefern wird*“; viz též inv. č. 3/ukn 3, záznamy o poraženém dříví v obecním lese.

²⁴ Bohužel nejsou dochovány ani zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (rady) ani jiná volební dokumentace, a to ani v (rovněž torzovitém) fondu Okresního úřadu Strážbro (SOKA Tachov); opřít se lze jen o kusé údaje obecní kroniky.

(okresních a zemských zastupitelstev) i parlamentní volby, a to až do pokročilých 30. let, kdy posílilo nacionální a separatistické hnutí.²⁵ Odráží se v tom smíšený zemědělsko-dělnický ráz vesnice.

Zprávu o výsledku obecních voleb máme pro léta 1927 a 1931. V říjnových komunálních volbách 1927 obsadila německá sociální demokracie v obecním zastupitelstvu (čítajícím 12 členů) celkem 5 mandátů, 4 připadly na Bund der Landwirte, 3 českým sociálním demokratům. Zisk 3. českého mandátu připisuje obecní kronikář Baumgartl sdružení české a německé sociálnědemokratické kandidátky před volbami,²⁶ přičemž dodává, že o sdružení kandidátek rozhodl šéf (či úzké vedení)²⁷ (německých) socialistů svévolně, bez konzultace se členstvem. Starostou byl následně (znovu)zvolen Wenzel Blaha, domkář z č. p. 10, starostující již od roku 1919.

V říjnových volbách 1931 mohlo hlasovat 249 oprávněných voličů, platných hlasů bylo odevzdáno 239. Zvítězila opět německá sociální demokracie (94 hlasů, 5 mandátů), následována BdL (84 hlasů, 4 mandáty), konečně českým sociálním demokratům připadly za 61 hlasů 3 mandáty. Ohledně volby starosty a obecní rady kronika poznamenává, že „s hlasy českých obecních zastupitelů“ byl novým starostou zvolen Lorenz Krippner, statkář č. p. 4, a naopak hlasy zastupitelů BdL byl zvolen český domkář Johann Wartlik (č. p. 39) radním a zástupcem starosty.²⁸ V říjnu 1937 rezignoval (údajně ze zdravotních důvodů) dosavadní starosta Krippner a obec dočasně řídil jeho (český) náměstek Johann Wartlik.²⁹ Počátkem prosince byl (staro)novým starostou zvolen Wenzel Blaha, proti jehož volbě podali místní čeští sociální demokraté rekurs. Volbám předcházela jednání české strany s německými sociálními demokraty, ústící v dohodu, že starostou bude zvolen dosavadní náměstek Wartlik. To se ovšem nestalo, neboť z 11 platných lístků připadlo „7 lístků pro V. Blahu býv. starostu do r. 1931, na kterého byla podána revise, která dodnes není vyřízena“, zatímco Johann Wartlik získal toliko zbývající 4 hlasy. Dotyčný pak neuspěl ani v náměstkovské volbě, v níž po nerozhodném užším kole (6:6) rozhodoval los, a nakonec byl alespoň zvolen řadovým radním.³⁰ Dle názoru českých zastupitelů byl Wenzel Blaha nevolitelný (podle ust. § 3 odst. 3 zák. č. 75/1919 Sb., řádu volení v obcích), neboť na něj jakožto bývalého pokladníka a starostu byla v únoru 1931 podána členy OZ (doposud neuzavřená) revize, proto se u zemského úřadu domáhali zrušení jeho volby. Zemský úřad se vznesenou námitkou

²⁵ Srov. záznamy o výsledcích všech předestřených typů voleb v Pamětní knize obce Líšina (inv. č. 6/ukn 6), fol. 57 (sněmovní a senátní volby 1925), fol. 62 (okresní a zemské volby 1928), fol. 64 (parlamentní volby 1929), parlamentní + do okresního a zemského zastupitelstva 1935 (fol. 80): v posledních dvou uvedených volbách dokonce SdP zvítězila.

²⁶ Což umožňovala tehdejší volební legislativa, viz ust. § 26 volebního řádu v obcích (zák. č. 75/1919 Sb. z. n., ze dne 31. 1. 1919): při skrutiniu se každá kandidátka sčítala zvlášť, ale při rozdělení mandátů se k nim přihlíželo jako k jedinému celku a přiřazovaly se jim mandáty společně (viz tamtéž, §§ 45–46).

²⁷ Použit termín „von dem Vorstande“, který může znamenat jak předsedu, tak předsednictvo (vedení); viz pamětní kniha, inv. č. 6/ukn 6, fol. 61.

²⁸ Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 71.

²⁹ Tamtéž, fol. 83. Také záznam č. j. 208 z 8. 10. 1937 v podacím protokole (inv. č. 7/ppr 1), pod nímž obecní úřad zaslal doporučeně písemnou zprávu o rezignaci starosty Okresnímu úřadu ve Strážbě.

³⁰ Nedatovaný interní záznam (strojopis-průklep) MO NJP, SOKa Plzeň-jih, f. NJP–MO Líšina, nezprac., bal. 1.

meritorně nezabýval a rekurs odmítl, protože měl být podán jménem nedostatečného počtu voličů (§ 54 volebního řádu).³¹

O výsledcích posledních předválečných voleb bohužel nemáme žádné zprávy (konaly se v červnu 1938). Doplnit ještě lze, že přestože Čechů v obci přibývalo, ne všichni disponovali aktivním volebním právem do zastupitelstva obce Líšina.³² Z tohoto důvodu získávala česká kandidátka jen 2–3 mandáty, tedy méně, než by odpovídalo úhrnnému podílu Čechů na celkovém počtu obyvatel této vsi. Ve stálých voličských seznamech bylo roku 1937 z celkem 230 zapsaných voličů 52 Čechů.³³

Lze říci, že soužití líšinské německé většiny s českou menšinou bylo v meziválečném období komplikované a konfliktní. Dotkl jsem se již výše sporů ohledně zřízení české školy a postavení samostatné školní budovy pro ni; podobným nezdarem skončil projekt českého pohostinství (kronika: „*Minderbeitsgasthaus*“) roku 1924. Obec znemožnila vyvlastnění vyhlášeného výhodně položeného pozemku, s odkazem na již dva existující (německé) hostince ve vsi a také na údajné ohrožení chovu býků. Uzavřeným kompromisem získal místní odbor Národní jednoty pošumavské jiné, perifernější pozemky, původní žádost o vyvlastnění „Býčí louky“ byla spolkem vzata zpět, neboť zemská správa politická žádala splnění některých podmínek, které NJP nemohla tehdy garantovat. Projekt „*stavby českého spolkového domu*“ v Líšíně byl odložen a nikdy nerealizován.³⁴

Podobně ztroskotal v symbolické rovině významný projekt postavení pomníku T. G. Masaryka v Líšíně, a to již na výběru místa. Čeští členové obecního zastupitelstva totiž žádali o místo na návsi, což ovšem německá většina i po dvou komisích pokládala za nepřijatelné, rozlehlá náves byla pro Masarykův skromný pomník příliš malá. Alternativně nabízená (vnucovaná) místa zase „*nevýhovovala ani polohou, ani schopností*“ české straně, proto byl plán odložen na neurčito.³⁵

Z významných investičních a rozvojových akcí Líšiny ve 20. letech zde stojí za zmínku provedení elektrifikace. Po létech diskusí a sporů, zejména o financování takového projektu, byl realizován po příslibu vyšší státní dotace (z ní byl hrazen vysokonapěťový rozvod, naopak obec se zavázala sama vybudovat místní síť a trafostanici). O realizaci rozhodlo jednomyslně obecní zastupitelstvo v lednu 1927, ve výběrovém řízení na zhotovitele místní sítě zvítězila nabídka Elektry Stod (94400,- Kč a 9000,- Kč transformátor).³⁶ Již v létě 1927 byla rozvodná síť dokončena a v provozu.

³¹ Tamtéž, průklep dopisu č. j. 44/37 („*žádost o zrušení volby nevolitelného*“), určený OkÚ Stříbro; průklep – koncept článku o výsledku přezkumného řízení do listu Pošumaví.

³² Volič musel být fyzickou osobou starší 21 let, v obci bydlící alespoň 3 měsíce, počítaje ode dne posledního vyložení voličských seznamů, nebylo-li mu volební právo výslovně odňato (viz ust. § 1, § 14 a 18, § 3 zák. č. 75/1919 Sb., řádu volení v obcích).

³³ SOKA Plzeň-jih, f. NJP–MO Líšina, nezprac., bal. 1, dopis č. j. 21/37 z 14. 3. 1937, určený NJP–JO Plzeň.

³⁴ Zajímavé je konfrontovat německou a českou interpretaci celé věci: Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 55; SOKA Plzeň-jih, f. NJP–MO Líšina, nezprac., ukn 1, zvl. zápis z výborové schůze 12. 10. 1924.

³⁵ SOKA Plzeň-jih, f. NJP–MO Líšina, nezprac., ukn 1, zápisy ze schůzí 1923–1938, výborová schůze dne 25. 5. 1930.

³⁶ Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 59–60.

Závažným lokálním problémem ve 30. letech 20. století byla v obci nezaměstnanost. Hospodářská krize postihla bez rozdílu jak zemědělce (poklesem cen jejich produkce),³⁷ tak dělnictvo a zaměstnance (nedostatek zakázek, racionalizace provozů, propouštění či nucené dovolené), Čechy i Němce. Ještě tíživěji než na zemědělce dopadla na tovární výrobu – řada Líšičanů byla zaměstnána ve sklárnách v Holýšově, v dolech na Chotěšovsku či v drobnějších řemeslných provozech (zámečnictví, truhlářství, cihlářství, stavebnictví atd. v nejbližším okolí), někteří v Plzni (zejména Škodovka).

Alespoň částečně se dopady léta se vlekoucí krize pokoušely mírnit jak státní orgány,³⁸ tak v kooperaci s nimi místní samospráva. Obec spoluorganizovala nejrůznější výpomocné práce pro nezaměstnané, kupř. roku 1932 šlo o dílčí regulační opatření potoka Merklínka, protékajícího vsí (s dotací ministerstva veřejných prací), roku 1933 se vedle pokračování v regulačních pracích (čištění a prohloubení řečiště potoka, úprava břehů) upravovala cesta do mlýna (dláždění), podobně následující léta probíhaly úpravy veřejných prostranství a rekonstrukce dalších cest.³⁹ Za české obyvatelstvo a zvláště své členstvo se různými intervencemi (přímluvami za zachování místa anebo doporučeními k přijetí u nezaměstnaných) zasazoval místní odbor NJP.⁴⁰ Účinky hospodářské krize byly hluboké a dlouhodobé, zásadně přispěly k proměně politických nálad a poměrů v obci (zejména příklon nemalé části německého obyvatelstva k SdP).

Národnostní napětí v obci během 30. let 20. století gradovalo. Boj se odehrával mj. opět i na školské rovině – česká strana (a zejména Národní jednota pošumavská) se úporně pokoušela získat vhodný pozemek a též státní dotaci na výstavbu menšinové školy, aby nemusela sídlit pod jednou střechou s německou obecnou školou.⁴¹ Podobně se Češi snažili, i v reakci na chytrý německý tah se zřízením mateřské školky a útulku pro děti (finančně jej podpořil Německý kulturní svaz),⁴² což česká strana vnímala jako vysoce nebezpečný nástroj k „přetahování“, odnárodňování dětí, zejména ze smíšených česko-německých rodin. Dále si NJP stěžovala okresnímu úřadu mj. na nedodržování jazykových norem při jednání obecních zastupitelstev či např. na prý záměrnou provokaci místních

³⁷ Řadu konkrétních příkladů poklesů cen zemědělských produktů nabízí obecní pamětní kniha, inv. č. 6/ukn 6, fol. 66.

³⁸ Zde se jednalo mj. o poskytování hmotných i finančních podpor registrovaným uchazečům o zaměstnání, které jim byly poskytovány prostřednictvím obecního úřadu – viz jednotlivé záznamy v podacím protokole (inv. č. 7/ppr 1).

³⁹ Dílčí zprávy o tom přináší Pamětní kniha obce Líšina (inv. č. 6/ukn 6), fol. 73, 77–79. Rozsah administrativy (přiděly a výkazy podpor) je též alespoň rámcově zřejmý z údajů, obsažených v podacím protokole 1935–1940 (inv. č. 7/ppr 1).

⁴⁰ Téma nezaměstnaných a možností jim pomoci se objevuje jak v řadě zápisů z jednání spolku, např. 11. 2. 1932 se při úvahách o nízkém výtěžku uspořádaného plesu hovoří o převážně dělnickém členstvu, postiženém nezaměstnaností, na valné hromadě (19. 3. 1933) je apelováno na nutnost efektivně pomoci („*za každou cenu*“) českým nezaměstnaným, zvláště zadluženým stavbou domků na záborech; jednotlivcům spolek poskytoval menší krátkodobé půjčky a jednorázové nevratné pomoci. Intervence v zaměstnaneckých záležitostech viz podací protokol (z let 1932–1938), SOkA Plzeň-jih, f. NJP– MO Líšina, nezprac., ppr 1, též torzo aktového materiálu (bal 1), kde je uložena i korespondence, týkající se různých intervencí či poskytnutí peněžních či potravinových výpomocí jednotlivým členům/rodinám NJP.

⁴¹ V Líšíně český řídící učitel ani nesehnal byt k pronájmu, takže nejprve docházel pěšky z Čelákova, později (po ženitbě) dojížděl z Merklína. K úsilí o zřízení české školy v Líšíně viz SOkA Plzeň-jih, f. NJP– MO Líšina, nezprac., spisový materiál (bal 1).

⁴² Srov. záznam v Pamětní knize obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 82 (zápis k roku 1937).

dobrovolných hasičů, kteří vyhlásili cvičný letecký poplach se zákazem vycházení těsně před zahájením benefičního dětského divadelního představení ve prospěch pomůckového fondu české školy.⁴³

Od října 1938 byla Líšina součástí Německé říše – rozhodnutím Mnichovské konference jí byl odstoupen mj. i celý soudní okres Stod. Během 2. světové války vesnice náležela do venkovského okresu (*Landratskreis*) se sídlem ve Stříbře.⁴⁴ Období zásadní diskontinuity postihlo i místní samosprávu, když stávající orgány byly rozpuštěny a na území celé Říšské župy Sudety byl již od 10. 11. 1938 zaveden Německý obecní řád (z 30. 1. 1935, *Deutsche Gemeindeordnung* – DGO), postavený na koncentraci moci v rukách starosty (aplikace *Führerprinzipu*).⁴⁵ Z národnostního hlediska vzato za války došlo k určitému poklesu podílu českého živlu, ovšem obec se ani nyní nestala intaktně německou, jak ukazují např. výsledky sčítání lidu v sudetské župě (květen 1939). Osoby smíšeného původu, přesvědčené roku 1930 dodatečně komisařem k prohlášení se za Čechy, se ovšem nyní hlásily k německé národnosti a němčině jako mateřštině.⁴⁶ Na druhou stranu zde nadále žily (starousedlé) české rodiny, vesměs pracovníci v dolech či průmysloví dělníci, důležití pro válečné hospodářství,⁴⁷ setkat se lze i se smíšenými manželstvími,⁴⁸ rovněž (byť v menší míře, než dříve) i nadále pracovaly české námezdní síly v zemědělství u líšinských hospodářů.⁴⁹ Zrušena však byla hned roku 1938 česká (menšinová) obecná škola a žactvo převedeno do německé.

Konec existence německé komunální správy přinesl závěr 2. světové války a osvobození Stodská americkými vojsky (6. 5. 1945). Veřejnou správu v místě začal namísto starých obecních orgánů vykonávat českým obyvatelstvem utvořený místní národní výbor. Přesné datum ustavení MNV Líšina se nepodařilo pro torzovitost dochovaného materiálu určit.⁵⁰

⁴³ Koncepty dopisů č. j. 19/37 z 3. 3. 1937, Okresnímu úřadu Stříbro, a č. j. 22/37, nedat., NJP–jednatelskému odboru Plzeň (představení se konalo 14. 3. 1937), SOka Plzeň-jih, f. NJP– MO Líšina, nezprac., spisový materiál (bal 1).

⁴⁴ Jan EDL. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae*, 2006, ročník 14, s. 490; výběr z literatury k vývoji správy v tomto období viz pozn. č. 19 na s. 491) a s. 509.

⁴⁵ K problematice viz stručné shrnutí Marie MACKOVÉ, K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, ročník 49, s. 235–240.

⁴⁶ Zjišťována byla mj. mateřština („*Muttersprache*“), a národnostní příslušnost („*Volkszugehörigkeit*“), např. u příkladů zmíněných v pozn. č. 21 se osoby z č. p. 21, 57 či 59 prohlásily za Němce, stejně jako vdova Anna Reidlová (č. p. 15). NA ČR Praha, f. Sčítání obyvatelstva v roce 1939, Líšina.

⁴⁷ Např. rodiny Ludvíka Jindřicha (č. p. 55), Františka Strnada (č. p. 68) či Václava Hamrleho (č. p. 72); Jan Oulík (č. p. 17).

⁴⁸ Tak kupř. Wenzel Bříza (č. p. 40, cihlářský dělník zaměstnaný ve Stodě), žijící ve smíšeném manželství s Němkou Barbarou, roz. Gruber, se při sčítáních v letech 1930 i 1939 přihlásil k české národnosti (mateřštině a národnostní příslušnosti); jejich dcera ovšem již byla (1939) vykazována jako Němka. Podobně u Marie, provdané za Antonína Majera/Antona Mayera (1939 se přihlásil za Němce), která se i při sčítání 1939 prohlásila za Češku („*Čechin*“), jejich tři dcerky ovšem za Němce.

⁴⁹ Tak např. pacholek Karl Kadera u L. Krippnera (č. p. 4), děvče Anna Pelzer u J. Krippnera (č. p. 6), či pacholek Josef Bauer při hospodářství Greschlových (č. p. 37) aj.

⁵⁰ Základním právním předpisem v daném ohledu byl ústavní dekret ze dne 4. 12. 1944, č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění; na podkladě článku 3 tohoto dekretu vydal košický kabinet vládní nařízení ze dne 5. 5. 1945, č. 4/1945 Sb. z. n., o volbě a pravomoci národních výborů. Citované nařízení stanovilo, že dnem ustavení MNV zaniká v obci dosavadní obecní zastupitelstvo (§ 2 odst. 4), obecní úřad se pak stává týmž dnem úřadem MNV a provádí jeho rozhodnutí a opatření (§ 2 odst. 5). MNV (ev. jeho úřadu) pak náležely kompetence, vykonávané doposud obecním zastupitelstvem, radou a starostou (§ 2 odst. 3).

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond Archiv obce Líšina (dále též „AO Líšina“) v dochované a inventarizované podobě zahrnuje archiválie z let 1836–1945 (1952), vzniklé z úřední činnosti Obecního úřadu Líšina (v případě pamětní knihy také jeho právního předchůdce).

Pokud jde o systém práce s dokumenty u původce, s ohledem na torzovitost archivního fondu o něm nejsme příliš dobře zpraveni. Určitým vodítkem může být pouze nahlédnutí do (jediného dochovaného) podacího protokolu a konfrontace v něm obsažených údajů s existujícím zlomkem obecní registratury.

Podací protokol z let 1935–1940 nebyl veden příliš přehledným způsobem. Zdaleka ne všechny jeho rubriky byly pravidelně vyplňovány, v některých případech naopak sloužil jako jakýsi univerzální poznámkový blok. V několika případech bylo zjištěno zpětné dopisování dokumentů a tím vzniklé „přeskakování“ denních dat. Podací protokol neobsahuje rubriku pro spisové a ukládací znaky.

Na dochovaném spisovém materiálu byla zjištěna v mladším období existence dvou typů podacích razítek, staršího „*eingelangt, am 19*, *Zabl:*“, novějšího „*Eingelangt am 19*, *Zabl:*“ (v rámečku). Razítka tak rovněž neobsahují žádné registraturní znaky a je tedy pravděpodobné, že původce žádný spisový plán nevyužíval. Ostatně zdaleka ne vždy byly využívány výše uvedené rubriky podacích razítek – řada dokumentů, jež měly podléhat evidenci, zaevidována vůbec nebyla (na došlých podáních buď není jakékoli prezentatum, anebo pouze denní datum doručení dokumentu, bez přiděleného čísla jednacního).⁵¹ V domovské agendě nebyla evidována podání došlá obci pouze na vědomí,⁵² evidována ovšem byla ta, jež od obecních orgánů vyžadovala nějakou aktivní akci.⁵³ Zcela nejasná je obecní praxe u trestní agendy, některá podání (trestní listy) jsou řádně zaevidována v podacím protokole, jiná opatřena pouze otiskem prezentačního razítka (či ručním prezentatem) s denním datem, ev. parafou starosty,⁵⁴ další byla ponechána vůbec bez jakéhokoli označení.

V letech 1938–1945 byla obec součástí Říšské župy Sudety, v níž byl již v listopadu 1938 zaveden německý obecní řád a povinně využíván desetinný registraturní systém Theodora von Portele.⁵⁵ Nakolik se jím původce reálně řídil však nelze z dochovaného torza spisů zjistit. S určitostí lze říci, že nejméně do jara 1940 byl ještě veden podací deník (ač jej zmíněný systém nepředpokládal).

⁵¹ Tak např. na dopisu českého učitele Václava Šefla ze 7. 1. 1937 (inv. č. 8), jímž se hodlal „*přiblížit ke trvalému pobytu*“ v obci, je otiskeno podací razítko s vyplněným datem 9. 1. 1937, bez č. j., v podacím deníku není dokument evidován.

⁵² Typicky např. oznámení jiné obce o přijetí dosavadního Líšiňana do jejího domovského svazku.

⁵³ Jednat se mohlo např. o žádost jiné obce o přijetí jejího dosavadního příslušníka do domovského svazku Líšiny, o níž pak muselo rozhodnout obecní zastupitelstvo a následně stranám své rozhodnutí oznámit (viz např. případ Karla Remigera z Losiny, kdy obec Losina žádala o jeho převzetí do svazku Líšiny: dopis ze dne 26. 12. 1935 došel dne 2. 1. 1936, č. j. 1; obecní zastupitelstvo návrh projednalo a schválilo na schůzi 22. 2. 1936, odpověď /poznámenaná v kolonce ppr u přijatého dopisu/ byla odeslána 3. 3. 1936; viz domovské spisy, inv. č. 8, a podací protokol, inv. č. 7).

⁵⁴ Zkratka „LKG“, objevující se místy na dokumentech, byla dešifrována jako „Leopold Krippner, Gemeindevorsteher“.

⁵⁵ Základní poučení o něm přináší M. MACKOVÁ, K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, ročník 49, s. 235–240.

Zpracování dokumentů a běžný provoz obecní kanceláře zajišťoval patrně sám starosta, někdy s pomocí dalších členů obecní rady. Písemnosti byly zřejmě průběžně ukládány v obydlích úřadujících starostů, existenci budovy obecního úřadu se nepodařilo prokázat.⁵⁶ Protože se z obecní registratury zachovalo pouhé torzo, je evidentní, že ke skartacím u původce docházelo, ke ztrátám rovněž mohlo dojít v souvislosti s událostmi konce 2. světové války, ustavením (českého) místního národního výboru, jenž se stal právním nástupcem zaniklého „*Bürgermeisteramt*“ a měl převzít i někdejší obecní registraturu. Pro MNV Líšina ovšem nebyla péče o staré písemnosti valně důležitá, což ostatně platí i pro vlastní úřadování tohoto orgánu a jeho úřadu.⁵⁷

O předání dokumentů z činnosti původce do archivu se dochovalo ve zdejších spisech o fondu jen málo zpráv, oprýt se v podstatě lze pouze o staré evidenční karty JAF. Rozhodující část dokumentů byla předána do tehdejšího Okresního archivu Stod se sídlem ve Staňkově v roce 1953 od MNV Líšina; evidenční list k tomuto fondu byl ovšem prvně vypsán až v březnu 1958. Do karty byly tehdy zaznamenány 4 knihy (1935–1951), 1 podací protokol (1935–1940), 1 karton (1919–1938), 1 „*pečeť*“ (sic!, časové rozsahy jsou chybné). Do OA Plzeň-jih v Blovicích byly archiválie předány po správní reorganizaci roku 1960. Posledním přírůstkem je pamětní kniha obce, jež byla předána do SOKA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích ObÚ Líšina po archivní dohlídce roku 1996.⁵⁸

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Archivní fond AO Líšina má časový rozsah 1836–1945 (1952). Po provedení generální inventury (GI) 2012–2013, před zahájením reinventarizace fondu, bylo ve fondu vykazováno celkem 5 úředních knih (1919⁵⁹–1945 (1951)), 1 podací protokol (1935–1940) a 1 karton spisů (1898–1945 (1946)).

Fond byl již v minulosti archivně zpracován. Pomineme-li nejasnou zmínku o „*uspořádání*“, které měl realizovat archivář OA Stod (Staňkov) Emanuel Kubla roku 1956, byl fond ve zdejším archivu zpracován v *dodatku* ke skupinovému inventáři „*Archivy obcí okresu Plzeň-jih*“.⁶⁰ Uvedený dodatek zahrnul celkem 10 fondů archivů obce, a ačkoliv byl zpracován ve stejné době jako „*kmenový*“ skupinový inventář (k 1. 11. 1981), nebyl nikdy řádně schválen. Při provedení poslední detailní GI se pak ukázalo, že je zpracován velmi nekvalitně: v jednotlivých fondech nejenže nesouhlasí časové rozsahy, knihy jsou vykazovány jako spisy (a obráceně), ale zejména registry (v „*obsazích*“) jednotlivých

⁵⁶ Opírám se zde o soubor sčítacích operátů vsi Líšina z let 1930 a 1939, uložených v NA Praha: roku 1930 obec vlastnila dům č. p. 40, využívaný k sociálnímu bydlení (tehdy v něm žily 4 rodiny), a dále č. p. 52, což byla školní budova.

⁵⁷ Samostatný MNV Líšina existoval v letech 1945–1975, 1976–1990 byla obec součástí MNV Stod. Z doby existence samostatného národního výboru v obci je dochován nepatrný zlomek písemností, pouhé 2 kartony, např. zápisy z pléna MNV a rady až od roku 1957, resp. 1959; i zde tedy došlo k podstatným ztrátám.

⁵⁸ Protokol o dohlídce SOKA 271/96-Spf., přírůstek č. 1213, 12. 6. 1996.

⁵⁹ Při určení dolní časové hranice fondových archiválií (knih) došlo k omylu při provádění GI 2012–2013, když nebyl zohledněn časový rozsah kroniky obce (č. př. 1213 z 12. 6. 1996), ale pouze archiválie, zpracované v dodatku ke skupinovému inventáři „*Archivy obcí okresu Plzeň-jih*“ (z roku 1981) – viz výklad dále.

⁶⁰ Uvedenou archivní pomůcku č. 258/1–75 zpracovali JUDr. Václav Skala, Jindra Bočanová a Marie Kavková roku 1981.

inventárních jednotek jsou velmi často zcela zavádějící, rozcházející se s jejich reálným obsahem. Vady dodatku byly natolik závažné a početné, že nezbylo než jej jako celek zneplatnit a přistoupit k reinventarizaci všech v něm obsažených fondů.

Při reinventarizačních pracích byl především důkladně přezkoumán a zpřesněn časový rozsah jednotlivých inventárních jednotek, přičemž došlo i ke změně časového rozsahu celého archivního souboru (namísto 1835–1945 (1951) nyní 1836–1945 (1952)). Zpřesněn a v některých případech zásadně změněn byl regist inventárních záznamů.⁶¹ Mezi spisovým materiálem byla identifikována kniha vydaných domovských listů (inv. č. 1/ukn 1) – počet hlavních evidenčních jednotek po provedené reinventarizaci se proto zvýšil o jednu. Ze spisového materiálu (částečně založeného do úředních knih) byly vyčleněny archiválie z let 1945–1952 (úbytek -0,01 bm), jejichž původcem je právní nástupce ObÚ – MNV Líšina; tyto spisy byly začleněny do uvedeného fondu.⁶² Nově určená metráž celého archivního fondu tak po reinventarizaci činí 0,31 bm.

Součástí reinventarizovaného fondu AO Líšina i nadále zůstaly archiválie přesahující rok 1945 – tzn. dokumenty vedené jak ObÚ, tak posléze MNV Líšina. Jedná se o dvě úřední knihy, inv. č. 1 a 5. Pokud jde o fondové zařazení takovýchto „hraničních“ archiválií, rozchází se interní metodika SOA Plzeň (2010, dodatek 2014) s obecnou metodikou OASSS MV ČR pro pořádání fondů „archiv obce“. Zatímco interní metodika doporučuje takové knihy zařadit „obvykle do archivního fondu, u jehož původce bylo vedení knihy ukončeno“;⁶³ metodika archivní správy ponechává fondové zařazení těchto knih na úvaze zpracovatele s tím, že je třeba odkazově propojit fondy AO a MNV; konečně Zdeněk Martínek ve své studii navrhuje zařadit zmíněné úřední knihy podle „časového a věcného poměru obou částí“.⁶⁴ Obě knihy byly s ohledem na převažující rozsah agend vedených obecním úřadem ponechány ve fondu AO Líšina (v případě knihy inv. č. 5/ukn 5 jde o zásadní převahu záznamů vedených obecním úřadem oproti ojedinělým rozptýleným poznámkám, učiněným později MNV).

Archivní soubor je třeba pokládat za torzovitý, zachoval se pouhý zlomek z obecní registratury. Bohužel scházejí i stěžejní dokumenty, vzniklé z činnosti obecní samosprávy, jako jsou zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, rady, komisí, či materiály účetního charakteru. Při pořádání nebylo provedeno vyřazení archiválií z důvodu přehodnocení významu.

V době uložení archiválií v archivech v nich nebyly prováděny žádné restaurátorské či konzervátorské zásahy. Fyzický stav archiválií odpovídá horší úrovni péče, věnované jim původcem a

⁶¹ Tak kupř. nyní inv. č. 5/ukn 5 bylo dosud vykazováno jako „matrika narozených dětí (1936–1951)“.

⁶² Jejich podrobný soupis je založen ve zdejší spise o fondu.

⁶³ Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. 3. 2010, č. j. SOAP/006-0767/2010, část A.01.02, Úřední knihy a rukopisy; dále viz též Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 15. 7. 2014, č. j. SOAP/006-1300/2014.

⁶⁴ Metodický návod na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce, č. j. AS/1-284/00, ze dne 31. 1. 2000, dostupné též na www.mvcr.cz, bod 3; Zdeněk MARTÍNEK, *Archiv obce. Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu*, Archivní časopis, 49/1999, zvláštní příloha, též viz jako příloha č. 2 právě citované metodiky.

jeho nástupcem: spisový materiál je mírně poškozený prachem a potrhaný, úřední knihy inv. č. 6/ukn 6 a inv. č. 1/ukn 1 mají poškozené vazby (hřbety), podací protokol (inv. č. 7) je mírně poškozen rzí. Stav ostatních archiválií je uspokojivý.

Archivní fond byl uspořádán v souladu s aktuálně platnou legislativou, tzn. podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a výše citovaných interních metodik SOA Plzeň (2010, dodatek 2014). Pokud jde o vlastní pořádací schéma inventárního seznamu, jak již bylo vyloženo ve II. kapitole, původce nevyužíval patrně žádný spisový plán, proto bylo využito umělé pořádací schéma, obsažené v příloze č. 1 metodiky archivní správy pro pořádání fondů „archiv obce“. Inventární seznam je tak členěn na knihy (I) a spisový materiál (II), dělí se na registraturní pomůcky (A) a vlastní spisy (B).

Upozornit je zde ještě třeba na archiválie s několika druhy agend. V první řadě se jedná o inv. č. 6/ukn 6. Kniha byla pořízena jako kniha pamětní a určité množství zápisů z 19. století vskutku zahrnuje, v této době však začala být originálně využívána též jako trestní rejstřík, jakož i k dalším úředním záznamům (výkazy o půjčkách a složených zálohách, evidence došlých zákonů a oběžníků). Po vydání zákona č. 80/1920 Sb. z. n. pak byla rokem 1922 obnovena původní memorabilní funkce této knihy; po obšírném vylíčení starší historie vsi kniha obsahuje průběžné roční záznamy z let 1923–1938. Zvláštním případem pak je kniha inv. č. 5/ukn 5, obsahující jednak agendu vedenou ve 30. letech 20. století ObÚ Líšina (totiž pomocné výkazy o podporách nezaměstnaným), jednak již po 2. světové válce MNV (pomocné matriční zápisy).

Časový rozsah archiválií byl určen a zapsán v souladu s výše citovanou metodikou SOA Plzeň.⁶⁵ Přesahy archiválií přes rok 1945 (zánik původce) jsou označeny (kulatými závorkami), ve dvou případech byla datace určena rozborem příslušných archiválií a letopočet umístěn do [hranatých závorek]. U knihy inv. č. 5/ukn 5 byl využit (s ohledem na časový rozestup) zápis s pomocí čárky.⁶⁶ Kniha inv. č. 1/ukn 1 (kniha vydaných domovských listů, čeledních a pracovních knížek) byla vedena v letech 1898–1938 a následně pro tutéž agendu i v letech 1945–1946. Druhý zmíněný interval je vložen do (kulaté závorky) jako přesah, neboť vedení knihy obnovil až po květnu 1945 MNV Líšina.

Jazykem archiválií je v dominující míře němčina, okrajově se objevuje čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond je torzovitý a jeho využitelnost proto omezená, přece však skýtá jisté možnosti pro historický výzkum. Patrně nejvýznamnější archiválií je pamětní kniha obce (inv. č. 6/ukn 6). Obsahuje

⁶⁵ Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. 3. 2010, č. j. SOAP/006-0767/2010, část A.02, Časový rozsah archiválií.

⁶⁶ Roku 1936 byly v knize vedeny ObÚ Líšina výkazy výplat různých podpor nezaměstnaným, v letech 1945–1952 potom MNV Líšina pomocné matriční záznamy: rok 1945 je určen rozborem zápisů a proto uveden v [hrnaté závorce], uvedené rozmezí pak jako celek přesahuje dobu existence obecního úřadu a je proto celé vloženo do (kulaté závorky).

vedle „černé kroniky“ (požáry Líšiny, živelní katastrofy, vraždy a sebevraždy...) a velmi obsáhlého líčení školských dějin poměrně podrobné informace zejména pro 20.–30. léta 20. století. Upozorňuji na soupis místních padlých v 1. světové válce, přehled vlastníků nemovitostí, jejich profesí a pomístních názvů jednotlivých usedlostí (k roku 1919) i další záznamy o pohybu obyvatelstva (narození, zemřelí, uzavřené sňatky /zvláště zevrubně pro léta 1930–1932/).⁶⁷ Z hlediska místní topografie je zajímavý soupis místních názvů jednotlivých katastrálních parcel spolu s připojenou mapkou.⁶⁸ Obecní kronika obsahuje i několik fotografií, dokumentujících vizuální vzhled vsi ve 20. letech 20. století.

Rovněž další archiválie jsou omezeně využitelné pro demografický výzkum – jde o spisy k trestním záležitostem (k nim též trestní rejstřík v pamětní knize a samostatný trestní protokol) a domovskému právu (k němu také kniha vydaných domovských listů, pracovních a čeledních knížek), jakož i o válečnou „knihu obyvatelstva“, podchycující stav z let 1939–1940.⁶⁹

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond AO Líšina (1836–1945 /1952/) ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích archivně zpracoval, reinventarizoval a archivní pomůcku sestavil archivář Mgr. Matěj Třepeš v listopadu a prosinci 2014. Po posouzení v komisi pro metodiku zpracování archiválií (KAP) a zpracování dílčích připomínek byl čistopis inventáře vyhotoven v prosinci 2016.

V Blovicích dne 16. 12. 2016

Mgr. Matěj Třepeš

⁶⁷ Pamětní kniha obce Líšina, inv. č. 6/ukn 6, fol. 52–54, 67–68, 72 a 74–75.

⁶⁸ Tamtéž, fol. 69–70.

⁶⁹ Viz položky inventárního seznamu č. 10 (6, 4), dále inv. č. 8 (1) a 2.

Seznam použitých pramenů a literatury

a) Archivní prameny

Národní archiv ČR Praha, f. Státní úřad statistický I – Sčítání obyvatelstva ČSR v roce 1930 (sčítací listy a pomocné přehledy podle okresů a majitelů domů – obec Líšina).

Národní archiv ČR Praha, f. Sčítání obyvatelstva v roce 1939 (sčítací archy a pomocné listy pro sčítače ze Sudetské župy – obec Líšina).

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, f. Národní jednota pošumavská, místní odbor Líšina (EL NAD č. 540).

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, f. Obecná škola (německá) Líšina (EL NAD č. 988).

b) Pramenné edice, tištěné prameny

DOSKOČILOVÁ, Marie (ed.). *Berní rula*. Kraj Plzeňský I, svazek 23. Praha : SPN, 1952.

CHALUPA, Aleš – LIŠKOVÁ, Marie – NUHLÍČEK, Josef – RAJTORAL, František (eds.). *Tereziánský katastr český*. 2. svazek – rustikál (kraje K–Ž). Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966.

CHYTIL, Alois. *Chytilův místopis Československé republiky*. 3. vyd. Praha : Alois Chytil, 1930.

KOTYŠKA, Václav. *Úplný místopisný slovník Království českého*. Praha : Bursík & Kohout, 1895.

Říšský zákoník, 1849, 1859, 1862–1863

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé, 1945

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1919

Seznam míst v království českém. Praha : Místodržitelská tiskárna, 1913.

SCHALLER, Jaroslaus. *Topographie des Königreichs Böhmen*. 9. Theil – Pilsner Kreis. Prag und Wien : Schönfeld-Handlung, 1788.

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen*. 6. Band – Pilsner Kreis. Prag : J. G. Calve, 1838.

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha : Státní úřad statistický, 1923.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha : Ministerstvo vnitra – Státní úřad statistický – Orbis, 1934.

Úřední věstník československý, 1944.

Zemský zákoník český, 1864.

c) Literatura

ČOPÍK, Jan. *Proměny a kontinuita české komunální politiky : územní samospráva v nové době (1850–2010)*. 1. díl – do roku 1945. Praha : Scriptorium, 2014.

EDL, Jan. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae*, 2006, ročník 14, s. 483–546.

JANÁK, Jan – HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : NLN, 2005.

MACKOVÁ, Marie. K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, ročník 49, s. 235–240.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce. Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, ročník 49, zvláštní příloha

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*. 2. díl (CH–L). Praha : Česká akademie věd a umění, 1949.

SCHELLE, Karel a kol. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009.

d) Aktuální legislativa a metodiky

Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 15. 7. 2014, č. j. SOAP/006-1300/2014.

Metodický návod na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce, č. j. AS/1-284/00, ze dne 31. 1. 2000, dostupné též na www.mvcr.cz.

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. 3. 2010, č. j. SOAP/006-0767/2010.

Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, příloha č. 1 (ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb.).

WANNER, Michal a kol. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, 2013.

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

Příloha č. 1

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
BdL	<i>Bund der Landwirte</i> , Svaz zemědělců
bm	běžný metr
DGO	<i>Deutsche Gemeindeordnung</i> , Německý obecní řád
EL	evidenční list
GI	generální inventura
inv. č.	inventurní číslo
JAF	jednotný archivní fond
kar	karton
MNV	místní národní výbor
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NAD	Národní archivní dědictví
NJP–JO	Národní jednota pošumavská, jednatelský odbor (Plzeň)
NJP–MO	Národní jednota pošumavská, místní odbor
OA	okresní archiv
OASSS	odbor archivní správy a spisové služby
ObÚ	obecní úřad
OkÚ	okresní úřad
OZ	obecní zastupitelstvo
ppr	podací protokol
ř. z.	říšský zákoník
SdP	<i>Sudetendeutsche Partei</i> , Sudetoněmecká strana
SOA	státní oblastní archiv
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
z. z. č.	zemský zákoník český

Příloha č. 2

Konkordantní tabulka

Původní inv. č. ⁷⁰	Nové inv. č./Ev. jednotka č.	Poznámka
1	2 / ukn 2	
2	5 / ukn 5	
3	4 / ukn 4	
4	3 / ukn 3	
5	7 / ppr 1	
6	8 /kar 1	(Spisový materiál.)
7	10/kar 1	(Spisový materiál.)
8	9 / kar 1	(Spisový materiál.)
×	6 / ukn 6	Pamětní kniha obce, přírůstek z r. 1996.
×	1 / ukn 1	Knih vydaných domovských listů, čeledních a pracovních knížek: vyňata ze spisového materiálu (původního inv. č. 6 – domovské listy).

⁷⁰ Původní archivní pomůcka (zrušená v rámci GI 2012–2013) z roku 1981 (neschválený dodatek ke skupinovému inventáři „Archivy obcí okresu Plzeň-jih“) využívala pouze inv. čísla, nikoliv evidenční jednotky (vyjma spisového materiálu, uloženého v kartonu).

Příloha č. 3

Soupis vedoucích představitelů původce (starostů obce Líšina)⁷¹

Jméno, sídlo	Funkční období
Anton Lischka (č. p. 9)	od 1850 (přísaha 1. 9. 1850)
Lorenz Puchta (č. p. 10)	?
Johann Woller (č. p. 4)	?
Lorenz Puchta (č. p. 7)	?
Wenzel Elsdörfer (č. p. 8)	?
Johann Steppan (č. p. 23)	?
Johann Puchta (č. p. 7)	1870–1873
Lorenz Elsdörfer (č. p. 12)	1873–1876
Johann Kraus (č. p. 46)	1876–1879
Johann Woller (č. p. 35)	1879–1882
Johann Kraus (č. p. 46)	1882–1885
Johann Puchta (č. p. 7)	1885–1888
Lorenz Elsdörfer (č. p. 12)	1888–1891
<i>Johann Puchta (č. p. 7)/Johann Schaffer (č. p. 5)</i>	<i>1891–1894⁷²</i>
Johann Schaffer (č. p. 5)	1894–1897
Matthias Woller (č. p. 4)	1898–1900
Josef Kubath (č. p. 35)	1900–1903
Matthias Woller (č. p. 4)	1903–1912
Wenzel Czasny (č. p. 5)	1912–1919
Wenzel Blaha (č. p. 10)	1919–1931
Lorenz Krippner (č. p. 4)	1931–1937
Wenzel Blaha (č. p. 10)	1937–1938
?	

?

⁷¹ Přehled je sestaven na základě dvou soupisů, uvedených v pamětní knize (inv. č. 6/ukn 6). Nejprve na fol. 39 kronikář prezentuje jmenný výčet starostů Líšiny od roku 1850 počínaje do doby psaní záznamu (asi 1925) – soupis však postrádá jejich funkční období, což lze zčásti napravit druhým seznamem (fol. 45–47). V něm jsou v rámci výkladů o školské problematice uvedena jmenná složení místních školních rad od roku 1870 počínaje do doby psaní zápisu (1925), a to společně s jejich funkčními obdobími, přičemž členem MŠR byl vždy z titulu své funkce i starosta (*Gemeindevorsteher*). Kombinací těchto dvou zdrojů byl vytvořen výše uvedený seznam.

⁷² Na tomto místě je mezi výše uvedenými soupisy nesoulad: první výčet starostů zde v posloupnosti uvádí Johanna Puchtů, zatímco druhý v příslušném 8. funkčním období místní školní rady (1891–1894) zmiňuje jako obecního představeného Johanna Schaffera. Patrně jde o chybu pisatele obecní pamětní knihy, kterou ale nelze pro nedostatek pramenů odstranit.

⁷³ Jména dalších starostů se nepodařilo zjistit.

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. KNIHY

1. Knihy všeobecné správy obce

1	Kniha vydaných domovských listů, čeledních a pracovních knížek (Heimathsschein Buch für Lischin)	1898–1938 (1946)	ukn 1
2	Kniha obyvatelstva obce Líšina (Einwohnerbuch der Gemeinde Lischin)	1939–1940	ukn 2

2. Knihy správy obecního majetku

3	Kniha záznamů odporáženého dříví v obecním lese	1941–1943	ukn 3
---	---	-----------	-------

3. Evidenční knihy agendy bezpečnosti a veřejného pořádku

4	Trestní protokol (Strafprotokoll Gemeinde Lischin)	[1919]–1940	ukn 4
---	---	-------------	-------

4. Knihy evidence v záležitostech veřejných ústavů a fondů

5	Pomocná kniha výkazů výplat finančních a naturálních podpor pro nezaměstnané a občanská matrika – výkaz podpor pro nezaměstnané (1936) – občanská matrika ([1945]–1952)	1936 (1952)	ukn 5
---	--	-------------	-------

5. Ostatní knihy

6	Pamětní kniha obce Líšina (Gedenkbuch der Gemeinde Lischin, angefangen vom 1. Januar 1836) – pamětní záznamy (1836–1938) – trestní rejstřík (1877–1923) – výkazy půjček a složených peněžních záloh (1855–1859) – záznamy o došlých zákonech, nařízeních, oběžnicích různého druhu (1851–1856) Něm., 27 × 43 cm, vazba lepenková potažená kůží, poškozený hřbet	1836–1938	ukn 6
---	--	-----------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

**II.
SPISOVÝ MATERIÁL**

A. Spisovenské pomůcky

7	Podací protokol (19. 8. 1935–30. 5. 1940) (Vermerk für Einlauf und Abgang)	1935–1940	ppr 1
---	---	-----------	-------

B. Spisy

1. Obec a její správa

1.1 Domovské právo

8	Domovské listy, korespondence v domovských záležitostech	1919–1938	kar 1
---	--	-----------	-------

2. Spolupůsobení ve státních záležitostech

2.1 Daňové záležitosti

9	Předpis výše a výkaz o výběru pozemkové daně pro správní rok 1944 (1. 4. 1944–31. 3. 1945) (Sollbuch und Hebeliste zur Berechnung und Einhebung der Grundsteuer für das Rechnungsjahr 1944)	1944–1945	kar 1
---	--	-----------	-------

2.2 Soudní záležitosti

10	Trestní záležitosti (zejména trestní listy, dále vypovídací nález, zprávy o propuštění z výkonu trestu, korespondence, výpisy z trestního rejstříku)	1923–1944	kar 1
----	--	-----------	-------

Název archivní pomůcky: Archiv obce Líšina
Značka archivního fondu: AO Líšina
Časové rozmezí: 1836–1945 (1952)
Počet evidenčních jednotek: 8 (6 úředních knih, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek: 10
Rozsah v bm: 0,31 bm
Stav ke dni: 16. 12. 2016
Zpracovatel archivního fondu: Mgr. Matěj Trepěš
Zpracovatel archivní pomůcky: Mgr. Matěj Trepěš
Počet stran: 25
Počet exemplářů: 5
Schválila: Mgr. Petra Martínková
dne: 16. 12. 2016, č. j. SOAP/050-0790/2016